

Antal Exemplarer; nei, efter mit Kjendskab til dette Forhold trykkes der meget omhyggelig saa og saamange Exemplarer, som man skal bruge, og saa og saamange Exemplarer, som man skal have tilbage, og hvergang der kommer en ny Bestilling, lægger man et Exemplar til. Saaledes er det i alt Fald med alle ikke meget store Blade. Hvad dernæst Bøger angaar, da er der ganske sikkert en Forskjel paa, om de udsælges, eller ikke. Hvis de ikke udsælges, saa har denne Aflevering af Friexemplarer maasse ringe Betydning, thi da blive Exemplarerne liggende, skjøndt nogen Værdi have de altid; men naar de udsælges, da er det jo ligesom, at man tager 3 Exemplars Værdi i Afgift, og det hvad enten der kommer nyt Dplag eller ikke; thi af det nye Dplag skal der igjen leveres Friexemplarer. I Dvrigt kan jeg henholde mig til, hvad der derom er ytret af den ærede Ningsmand for Beise Amts 2den Valgkreds (Berg). Det er ogsaa meget rigtigt, hvad det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds (Winther) bemærkede, at dette uden Tvivl er en Afgift, der hører fra den Tid, da Bogtrykkerbestillingen var en Privilegiesag. Under saadanne Omstændigheder var der ikke saa meget at sige om, at man lægger en Byrde paa den, der faar Privilegiet, men under de nuværende Forhold staar dette i en fuldstændig Modstrid med den Maade, hvorpaa vore Næringsforhold i det Hele ere ordnede. Jeg haaber derfor, at Indstillingen under Nr. 4 maa blive vedtaget. Angaaende Indstillingerne under Nr. 5 og 6, har jeg ikke videre at bemærke til, hvad der er ytret om Indstillingen under Nr. 5. Der er mellem Udvalgets eller i alt Fald de fleste Medlemmer deraf og det Par ærede Ralere udenfor Udvalget, som have ytret sig om Sagen, den Nuance, den ringe Meningsafvigelse, at de to nævnte Medlemmer lægge større Vægt paa, at en Forandring i dette Forhold finder Sted, end Udvalget, hvorimod Udvalget ikke har villet udtale sig saa bestemt i den Retning, hvori Andragendet gaar, som de to ærede Medlemmer; men man ser jo, at det kun er en Nuance og ikke nogen virkelig Meningsforskjel. Jeg tvivler saaledes ikke om, at Indstillingen under Nr. 5 vil blive vedtaget, jeg at den meget ærede Justitsminister ogsaa vil efterkomme den Opfordring, som her er rettet til ham. — Hvad derimod angaar Indstillingen under Nr. 6 om Sandflugtens Dæmpning, da skal jeg tillade mig nogle faa Bemærkninger lige overfor de ærede Ralere, som have ytret sig om denne Sag. Ved den Maade, hvorpaa dette Forhold er ordnet, har Staten jo erkjendt, at det er en Sag af almindelig Betydning for hele Landet. Dette har Staten erkjendt derved, at den har paataget sig at udrede de halve Omkostninger, hvorimod den øvrige Halvdel af Omkostningerne samt de lokale Lønninger ere fordelte imellem Amtet, de paagjældende Sogne og de paagjældende Lodsieiere, med $\frac{1}{6}$ paa hver af

dem. Derved er det jo tilfulde erkjendt fra Statens Side, at det er en Sag af almindelig Betydning; men det er tillige fra Statens Side erkjendt, at denne Sag har en lokal Betydning, og det kan virkelig heller ikke negtes, at den ved Siden af sin almindelige Betydning, hvilken er ubestridelig og anerkjendt, ogsaa har en lokal Betydning, idet den har Betydning for Amtet, Betydning for de paagjældende Sogne og Betydning for de Personer, som ere Klitlodder. Den Maade, hvorpaa dette Forhold er ordnet, er ikke blot temmelig ny, som allerede bemærket, men den er tillige i det Hele stemmende med den Maade, hvorpaa lignende Forhold ere ordnede. Se vi f. Ex. hen til Ordningen af Digevæsenet, saa er det jo ogsaa der erkjendt, at dette er en Sag af mere almindelig Betydning, og derfor tilskyder Staten, som bekjendt, $\frac{1}{3}$ af Udgifterne, $\frac{1}{3}$ paalægges Amtet, og $\frac{1}{3}$ de interesserede Beboere. Her er der opstillet et noget andet Forhold, men Saadant ser man jo efter Omstændighederne paa ethvert Sted. Hvad nu særlig Sognene angaar, da gjælder der her, hvad der gjælder om saa mangfoldige kommunale Forhold, at man har paalagt og tillids været nødt til at paalægge visse Sogne at udrede Omkostninger i visse Diemed, som ogsaa kunne komme Nabosognet til Gode. Dette se vi f. Ex. ved Veivæsenet. Det er ofte tilfældet, at et Sogn maa vedligeholde et Stykke Vej, der kommer Nabosognet lige saa meget til Gode, som det kommer selve Sognet til Gode, hvorimod Sognet maasse ikke har nogen Fordel af nogen Vej, som det paagjældende Nabosogn vedligeholder og altsaa ikke faar noget direkte Bederlag for det Stykke Vej, som det vedligeholder. I dette Lys tror jeg, at Sagen maa ses; men i disse Forhold er en streng Afveien af, hvad Billighed kan fordrø, ikke ret vel mulig. Udvalgets Flertal tror i det Hele taget, at Loven af 1867 har truffet en ret billig Afgjørelse af dette Forhold, hvor for det Første Staten forpligtes til at bidrage til Diemedet paa Grund af den almindelige Betydning, det har, og det anerkjendes derved, at Staten bærer de halve Omkostninger; men man har tillige erkjendt, at den øvrige Halvdel af Omkostningerne ikke blot bæres af de nærmest liggende Sogne, men ogsaa af en større Strækning, og derfor er der paalagt Amtet at udrede $\frac{1}{6}$; endelig er $\frac{1}{6}$ paalagt Lodsieierne og $\frac{1}{6}$ de paagjældende Kommuner. — Hvad den ærste Sag angaar, da skal jeg bemærke til det ærede Medlem for Grø (Steenstrup), at Udvalget ikke har opkastet sig til Dommer over, hvad der er Befolkningens almindelige Mening, saaledes som han syntes at antyde, og jeg tror derfor, at han tog feil i sine Betragtninger i den Henseende. Naar det ærede Medlem yttrede, at flere af Altkerne ikke havde været for Spiefteret og sælgelig indeholde flere Fakta, som Spiefteret ikke har kunnet paafjende, saa maa jeg sige, at dette ikke er nogen